

Raadsvoorstel

Onderwerp	Jaarstukken 2022, beleidsplan 2024- 2027 en begroting 2024 GGD Hart voor Brabant
Afdeling	Afdeling Ontwikkeling
Datum behandeling in B&W:	9 mei 2023
Datum raadsvergadering	22 juni 2023
Nummer	
Documentnummer	INT/23 - 544984
Zaaknummer	Z23 - 262445
Afdelingshoofd	

Voorstel

Een zienswijze op de Begroting 2024 en Beleidsplan 2024 -2027 van de GGD Hart voor Brabant te geven.

Eerdere besluitvorming

Op 2 maart 2023 heeft de raad een negatieve zienswijze gegeven over de Kadernota 2024 van de GGD Hart voor Brabant (HvB), omdat voor de gemeente Vught niet duidelijk was welk deel van de activiteiten en diensten uit de plustaken in het geactualiseerde basispakket kwamen en waarop (financieel) akkoord zou worden gegeven.

Inleiding

De GGD Hart voor Brabant is een gemeenschappelijke regeling (GR). De GGD voert wettelijk verplichte taken uit voor 19 gemeenten op het terrein van de publieke gezondheid en de jeugdgezondheid. Deze taken maken onderdeel uit van het basistakenpakket. Naast het basispakket kunnen gemeenten zgn. plus-taken afnemen van de GGD; voor deze taken moet extra betaald worden.

De GGD werkt met acht thema's, nl. jeugdgezondheid; gezondheidsbescherming; gezondheidsbevordering en leefstijl; monitoren, signaleren en advies; toezicht houden; publieke gezondheid bij rampen en crises en openbare geestelijke gezondheidszorg en beheersing en bestrijding van COVID-19.

Vanaf 2024 is er een geactualiseerd basispakket, het is uitgebreid ten opzichte van het huidige basispakket en biedt meer diensten. Daarnaast worden een aantal wettelijke verplichte taken die de GGD nu al uitvoert, versterkt. Dit omdat de opdracht of de inhoud van deze taken erg is veranderd. Deze versterking is de uitkomst van een professionele inschatting van wat er ten minste moet gebeuren om te kunnen voldoen aan de verplichte taken. Bij een aantal van deze verplichte diensten blijft de gemeente sturing houden, gebaseerd op lokale cijfers. Daardoor blijft de GGD-dienstverlening aansluiten op het lokale beleid.

Deze actualisering zorgt ervoor dat het basispakket aansluit bij de behoeften van onze inwoners, met diensten die voor iedere inwoner zoveel mogelijk gelijk zijn om te voorkomen dat het verschil maakt waar in het GGD-werkgebied je woont. Een belangrijk uitgangspunt van het basispakket is dat de kansen op gezondheid voor de inwoners voor het hele werkgebied zoveel mogelijk gelijk zijn.

Beoogd effect

Een effectieve en efficiënte uitvoering van de wettelijk verplichte taken op het terrein van de publieke gezondheid en jeugdgezondheidszorg, waarmee een adequate bijdrage wordt geleverd aan de gezondheid van de inwoners van Vught.

Argumenten

1.1 *De GGD gaat voor samen gezond gewoon*

Het beleidsplan is een concretiseringsslag van de toekomstvisie, die tegelijk met de Kadernota 2024 aan de raden is verzonden. De GGD wil werken aan het zo vanzelfsprekend mogelijk maken van het onderwerp gezondheid. Zij wil daarbij eerlijk, gedurfd en vernieuwend zijn. Het beleidsplan sluit aan bij het gezondheidsbeleid van de gemeente Vught: het voorkomen van gezondheidsproblemen (preventie). De GGD gaat hierbij uit van positieve gezondheid, waarin gezondheid dus meer is dan je lichamelijk goed voelen. Daarnaast ondersteunen we de inzet van de GGD voor mensen in kwetsbare situaties, waarmee de GGD onderstreept dat er expliciet aandacht nodig is voor de verschillende behoeften van inwoners en nadrukkelijk de aandacht heeft voor de bestaande verschillen en de wijze waarop gezondheidsverschillen tegengegaan worden.

1.2 *De zienswijzen van de deelnemende gemeenten over de Kadernota 2024 zijn verwerkt*

De gemeente Vught gaf eerder een negatieve zienswijze omdat toen niet duidelijk was welke diensten en activiteiten in het geactualiseerde basispakket kwamen en waarop er (financieel) akkoord zou worden gegeven. Voorafgaand aan de bestuursvergadering is alsnog een gespecificeerd overzicht ontvangen van de GGD met een toelichting op de verschuiving tussen het basispakket en plustaken. Het toont aan dat taken die we in Vught afnamen als plustaak voor een deel onder het nieuwe basispakket vallen. De extra kosten voor Vught voor het geactualiseerde basispakket zijn daarmee beperkter dan eerder voorzien. Omdat deze informatie tussentijds bekend is geworden, is ingestemd met de unaniem aangenomen Kadernota 2024. Deze extra kosten zijn opgenomen in de nu door de GGD gepresenteerde Begroting 2024.

1.3 *SPUK middelen vanuit het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) hebben effect op de dekking voor het geactualiseerde basispakket*

SPUK middelen vanuit het landelijke Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) hebben effect op een onderdeel van het geactualiseerde basispakket: Kansrijke Start, welke hiermee gedekt wordt uit de middelen voortkomend uit dit akkoord.

1.4 *De jaarrekening 2022 sluit af met een positief saldo en is goedgekeurd*

De jaarrekening sluit met een positief resultaat van € 48.999. Het beleid is: het resultaat toevoegen aan de algemene reserve als deze daardoor onder het afgesproken maximum

blijft. De reserve bedraagt per 31 december 2022 € 2,4 miljoen, de ondergrens is € 1,5 en de bovengrens €5,2 miljoen. Het resultaat gaat daarom naar de algemene reserve. De algemene reserve is bedoeld voor plotselinge en niet voorzienbare financiële tegenvallers. Daarmee leiden mogelijke tegenvallers niet tot een aanpassing van de gemeentelijke bijdragen en blijven deze gelijk aan de in de begroting opgenomen bedragen. De accountant heeft een goedkeurende verklaring afgegeven over de jaarrekening.

2.1 *Het AB van de GGD stelt de begroting op 6 juli 2023 vast*

Voor de vaststelling van begrotingen van Gemeenschappelijke Regelingen gelden termijnen. Daarom stelt het AB van de GGD de begroting op 6 juli 2023 vast. De raad kan op 22 juni 2023 een zienswijze geven, die wordt toegezonden aan de GGD.

Kanttekeningen

1.1 *De begrote bijdrage leidt tot een hoger budget 2024 voor de GGD voor de gemeente Vught*

Per inwoner wordt een vaste bijdrage betaald aan de GGD, dit is de inwonersbijdrage. De gemeentelijke bijdrage voor het basispakket is in 2023 €37,18 per inwoner, in totaal € 1.180.901. In de nu voorliggende Begroting 2024 wordt een gemeentelijke bijdrage voor het basispakket gevraagd van € 1.367.689 en komt de inwonersbijdrage uit op € 42,59 per inwoner, een toename dus van 14,5%. Een hogere gemeentelijke bijdrage als gevolg van de indexering en de wijziging van het basispakket van de GGD.

De indexering van de inwonersbijdrage valt hoger uit dan verwacht bij de Kadernota 2024 die in maart 2023 aan de raad is voorgelegd, daar werd uitgegaan van 6,66%. Voor het bepalen van de indexering wordt het systeem van de gemeente Tilburg gehanteerd als vastgesteld in de Gemeenschappelijke Regeling GGD Hart voor Brabant.

In de begroting 2024 van Vught is opgenomen €1.198.434. We krijgen een klein deel terug via de BTW maar het leidt uiteindelijk tot een hoger budget van € 169.553 voor de GGD. In de paragraaf financiën lichten we dit nader toe.

1.2 *GGD heeft als werkgever grote uitdagingen*

Door de krapte op de arbeidsmarkt, de vergrijzing, de lage instroom en hoge uitstroom van medewerkers en ziekteverzuim, valt het niet mee de vacatures in te vullen en afgesproken prestaties te halen. Door het actualiseren van het functiehuis, wervingscampagnes en extra aandacht voor de inzetbaarheid en vitaliteit van de medewerkers probeert de GGD medewerkers te vinden en te verbinden aan de organisatie. Ook willen zij een goede werkgever zijn door een goed opleidings- en leerklimaat, activiteit gerelateerde werkvormen en een marktconform functiegebouw.

Financiën

Per inwoner wordt een vaste bijdrage betaald aan de GGD, dit is de inwonersbijdrage. De gemeentelijke bijdrage voor het basispakket is in 2023 €37,18 per inwoner. In de nu voorliggende Begroting 2024 wordt een hogere gemeentelijke bijdrage voor het basispakket gevraagd en komt de inwonersbijdrage uit op € 42,59 per inwoner. De opgenomen gemeentelijke bijdrage voor het

basispakket in de voorliggende Begroting 2024 komt uit op € 1.367.689. In onze begroting hebben we in de jaarschijf 2024 het volgende budget voor het basispakket:

Basispakket GGD (incl. BTW teruggaaf)	1.198.434
Basispakket in Begroting 2024 GGD	1.367.987
Vershil	169.553

Onderstaand overzicht laat op de verschillende onderdelen (behoudens afrondingsverschillen) zien waardoor er een hogere gemeentelijke bijdrage in 2024 gevraagd wordt.

Meerkosten basispakket t.o.v. gemeentelijke begroting 2024:	
1. Actualisatie basispakket: € 2,21*31.766 (inwoners)*1,085 (indexatie)	76.170
2. Hoger inwoneraantal per 1/1/2023: van 31.766 naar 32.115 = 349* bijdrage 2023 (€42,59)	14.864
3. Hogere indexering (6,55%) *inwonersaantal 2022 (31.766)* bijdrage 2023 (€ 37,18)	77.359
4. Extra wettelijke taak Wet Open Overheid : 32.115* €0,03	963
Totaal	169.356

Toelichting:

De hogere gevraagde gemeentelijke bijdrage in de Begroting 2024 van € 169.553 komt door de volgende ontwikkelingen:

1. Actualisatie basispakket

Het basispakket wordt geactualiseerd. Het aantal taken dat de GGD als gevolg van de actualisatie van het basispakket uitvoert wordt vergroot. Dit heeft financiële gevolgen.

De uitbreiding van het takenpakket komt voort uit enerzijds het uitbreiden van de wettelijke taken en anderzijds een verschuiving van een aantal taken die we nu uit het pluspakket afnemen. In de Kadernota en de Begroting 2024 van de GGD is aangegeven dat het hier om een bedrag van € 2,21 per inwoner gaat. Dit is exclusief de indexering van 8,05%. In totaal gaat het hier om een extra bedrag van € 76.170. Dit is gebaseerd op 31.766 inwoners en een extra gemeentelijke bijdrage van € 2,39 ten opzichte van 2023.

2. Inwonersaantallen.

In de Begroting 2024 gaat de GGD uit van 32.115 inwoners per 1 januari 2023. Dit is 349 meer dan in de Begroting 2023 (stand januari 2022 was 31.766) en betekent een hogere, niet begrote inwonersbijdrage van € 14.864.

3. Indexatie

De index voor 2024 wordt 8,05%. Voor het bepalen van de indexering wordt het systeem van de gemeente Tilburg gehanteerd zoals vastgesteld in de Gemeenschappelijke Regeling GGD Hart voor Brabant. In onze gemeentelijke begroting zijn we voor 2024 uitgegaan van een indexering van 1,5%. Deze hogere indexering betekent een hogere inwonersbijdrage van € 77.359. We verwachten dat we in de meicirculaire van het gemeentefonds compensatie ontvangen voor de hogere inflatiecijfers maar de omvang daarvan is nog niet bekend. De voorlopige prijsindexcijfers voor materiële overheidsconsumptie bedragen 8,12% voor 2023 en 7,51 % voor 2024.

4. Rijksvaccinatieprogramma

Nog niet opgenomen in de gemeentelijke bijdrage in het basispakket 2024, is de verwachte uitbreiding van het Rijksvaccinatieprogramma. De rotavirusvaccinatie (tegengaan effecten Rotavirus, dat zorgt voor ontsteking aan maag en darmen waar vooral jonge kinderen kwetsbaar voor zijn) wordt in 2024 onderdeel van het Rijksvaccinatieprogramma. Via het gemeentefonds zullen wij hiervoor middelen ontvangen. Deze extra middelen en uitgaven nemen we op in de raadsinformatiebrief bij de betreffende gemeentefondscirculaire en verwerken we vervolgens in onze begroting. Deze uitbreiding van de wettelijke taken zal dus budgettair neutraal zijn.

5. Invoeren Wet open overheid

Alle gemeenten krijgen van het Rijk via het gemeentefonds vanaf 2022 een vergoeding voor het invoeren van de Wet open overheid; deze wet wil de hele overheid transparanter en toegankelijker maken. Deze financiële middelen bestaan uit incidentele middelen (2022 tot en met 2026) en structurele middelen (vanaf 2022). Het extra geld is voor de gemeenten, maar ook voor gemeenschappelijke regelingen. De GGD verwacht op jaarbasis € 30.000 aan kosten te maken voor het uitvoeren van de Wet open overheid, omgerekend € 0,03 per inwoner. De kosten vóór 2024 ving de GGD op binnen haar eigen exploitatie. Het gaat hier om taken als: actief openbaar maken, het beheer van systemen en een – wettelijk verplichte – contactpersoon.

Na vaststelling van de Begroting 2024 door het Algemeen Bestuur van de GGD zullen wij de herziene bijdrage verwerken in onze kadernota en begroting 2024.

Plustaken

Overleg over de verdere invulling van het pluspakket 2024 van de GGD gaat de komende maanden plaatsvinden. Indien de uitkomst een hogere bijdrage vereist dan begroot zullen we dit voorleggen aan uw raad. De Wijk GGD-er is een onderdeel van de plustaken en wordt, gelet op de afspraken, voorgelegd aan uw raad i.v.m. de voorzetting en eventuele uitbreiding van de Wijk GGD-er.

Omdat sommige taken nu onderdeel zijn van de plustaken (zoals Stevig ouderschap en Nu niet zwanger) en deze taken (gedeeltelijk) verschuiven naar het nieuwe basispakket vindt er ook een verschuiving van de middelen plaats. Daarnaast hebben ook SPUK middelen uit het landelijke Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) effect op een onderdeel van het geactualiseerde basispakket nl. voor Kansrijke Start (plustaak in 2023). Dit onderdeel wordt gedekt uit de middelen voortkomend uit dit akkoord. Het budget voor plustaken in 2024 is €127.614.

Als de gemeente Vught in 2024 dezelfde activiteiten en uren wil inkopen als in 2023 dan moet naast de Wijk-GGD-er ook de plustaken: projectleider Kansrijke Start, activiteitenbudget gezondheidsbevordering en materiaalbudget ingekocht worden. Daarnaast is er nog een deel van de uren van de activiteiten waarvoor het aantal uur in het geactualiseerde basispakket niet toereikend is: gezondheidsbevordering/gezonde school en adviezen over besluiten met gevolgen voor de gezondheid, deze dienen ook te worden ingekocht als plustaak.

De kosten voor de plustaken komen dan uit op: €213.506. Hierin is het aantal inwoners 32.115, de indexatie van de tarieven en het verhoogde uurloon van de Wijk GGD-er verwerkt:

€162.825	Wijk GGD-er (1.670 uur * € 97,50)
€ 7.473	Uren projectleider Kansrijke start
€ 3.000	Materiaalbudget collectieve preventie
€ 28.807	Gezondheidsbevordering / gezonde school
€ 11.401	Adviezen gezondheid
€ 213.506	Totaal pluspakket

De kosten voor het basispakket en plustaken op basis van activiteiten en uren 2023:
 € 1.367.897 basispakket en € 213.506 plustaken = € 1.754.813 in totaal.

Maar pas na de concrete invulling (activiteiten en uren) van het pluspakket 2024 en de eventuele SPUK middelen uit GALA die we voor de plustaken kunnen inzetten (deze zullen het budgettaire effect enigszins verminderen), weten we wat de werkelijke kosten worden voor de plustaken en dus het totale budget voor de GGD 2024.

Communicatie

De raad geeft per brief een zienswijze. Wethouder T. van de Ven zal deze zienswijze ook meenemen naar het Algemeen Bestuur van de GGD op 6 juli 2023, waar de Begroting 2024 ter vaststelling wordt geagendeerd.

Burgemeester en wethouders van Vught,
 De secretaris

de burgemeester

W.F.F. Keijzers

R.J. van de Mortel

Openbare bijlage(n):

Jaarstukken 2022 Corona voorbij – doorwerken
 aan gezondheid
 Beleidsplan 2024 -2027 Wij maken samen gezond
 gewoon
 Begroting 2024 Wij maken gezond gewoon
 Brief GGD met zienswijze
 Verklaring accountant